

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys

PL 338

90101 Oulu

Pohjois-Suomen ympäristölupavirasto

PL 113

90101 Oulu

kirjaamo.psy@ymparisto.fi

1.9.2008

Lausunto Haapaveden Isonvan turvetuotantoalueen ympäristö- ja vesitalouslupaa sekä toiminnan ja töiden aloituslupaa koskevasta Vapo Oy:n hakemuksesta (Psy-2008-y-40).

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry (PPLY) haluaa ilmaista kielteisen kantansa Vapo Oy:n hakemuksiin, joiden tavoitteena on aloittaa turvetuotanto Haapaveden Isonevalla. Hankkeella olisi PPLY:n näkemyksen mukaan merkittäviä haitallisia vaikutuksia niin alueen suoluonnon tilaan yleisesti kuin soiden linnustoon erityisesti. Lisäksi hanke on selkeässä ristiriidassa maakuntakaavan kanssa, jossa Isoneva on merkitty luonnon monikäyttöalueeksi. Aluetta tulisi kehittää maakuntakaavan mukaisesti virkistyskäyttöä palvelevaksi ja siellä olevat luontotarvot tulisi turvata. Turvetuotanto estää näiden tavoitteiden toteutumisen Isonevan osalta täysin.

Suomen suolinnuston kehityksestä on saatu viime aikoina uutta tietoa, jonka mukaan tavannaisten soilla pesivien lajien kannoissa on tapahtunut merkittävää heikkenemistä. Luonnontieteellisen keskusmuseon laatiman indikaattorin mukaan (<http://www.luonnontila.fi/fi/indikaattorit/suot/su7-soiden-pesimalinnut>) soiden linnusto on taantunut vuodesta 1989 alkavan seurantajakson aikana lähes 40 %. Tätä taustaa vasten PPLY:n katsoo, että kaikkien luonnontilaisten soiden muuttamisesta tulisi ehdottomasti pidättäytyä. Suomen soista on jo ojitettu yli 60 % mm. metsä- ja maatalouden sekä turvetuotannon tarpeisiin. Mikäli ilmaston muutosta kiihdyttävää turpeen energiakäyttöä on ylipäättäen perusteltua jatkaa, tulisi turvetuotannon kohdistua jo muutettuihin soihin. Isonevasta kaksi kolmasosaa on luonnontilaista suota.

Isonevalla esiintyvistä linnuista ovat taantuneet erityisesti liron (*Tringa glareola*) ja keltävästäräkki (*Motacilla flava*). Liron kannat ovat taantuneet erityisesti Etelä-Suomessa, josta laji on jo monin paikoin hävinnyt. Keltävästäräkin kannat ovat pudonneet puoleen alle 30-vuotisen seurantajakson aikana

(<http://www.fmnh.helsinki.fi/seurannat/linjalaskenta/artikkelit/maalinnut/index.htm>). Molemmat lajit esiintyvät linnustokartoituksen mukaan hyvin runsaina Isonevalla.

PPLY:n keräämien ja linnustokartoituksessa esitettyjen tietojen mukaan Isonevalla esiintyy joko pesivinä tai säännöllisesti ruokailevina vähintään kahdeksan EU:n lintudirektiivin I-liitteessä mainituista lintulajeista. Nämä ovat maakotka (*Aquila chrysaetos*), suopöllö (*Asio flammeus*), sinisuohaukka (*Circus cyaneus*), joutsen (*Cygnus cygnus*), kurki (*Grus grus*), kalasääski (*Pan-dion haliaetus*), kapustarinta (*Pluvialis apricaria*) ja liro (*Tringa glareola*).

Alueelta tehty yhteen maastokäyntiin (12.6.2003) pohjautuva linnustokartoitus on vakiintuneen käytännön mukainen, mutta selkeästi puutteellinen. Linnuston vuotuisen vaihtelun ja erilaisten pesimäkäyttäytymisten johdosta selvityksessä esitetty kuvan alueen linnustosta ei ole täydellinen. PPLY:n alueella retkeileviltä harrastajilta saamien tietojen mukaan kartoituksessa jäi havaitsematta pesimälinnuista mm. riekko (*Lagopus lagopus*) ja kurki (*Grus grus*). Riekon kannat ovat pienentyneet huomattavasti erityisesti eteläisessä Suomessa, kun taas kurjen kannat ovat kasvaneet selkeästi

(<http://www.fmnh.helsinki.fi/seurannat/linjalaskenta/artikkelit/maalinnut/index.htm>). Alueella toimivan valtuutetun kotkareviirien tarkastajan mukaan Isoneva kuuluu noin kolmen kilometrin päässä suolta pesivän maakotkan reviiriin. Kyseisellä reviirillä pesittiin myös kesällä 2008.

Kasvillisuuskartoitukseen liittynyt maastokäynti toteutettiin useiden kasvilajien havaitsemisen suhteen arveluttavaan aikaan (1.9.2003). Havaituista 11 suotyypistä ja yhdestä metsätyypistä 7 kuuluu uudessa luontotyyppien uhanalaisarviossa (Raunio ym. 2008, Suomen ympäristö 8/2008) listattuihin Etelä-Suomessa uhanalaisiin luontotyypeihin. Isoneva sijaitsee keskiboreaalaisella luonnonmaantieteellisellä vyöhykkeellä, joka kuuluu luontotyyppien uhanalaisarviossa käytetyssä luokittelussa Etelä-Suomeen. Koko Suomen tasolla uhanalaisia luontotyypejä esiintyi Isonevalla yksi ja silmällä pidettäviä neljä.

Taulukko. Isonevan kasvillisuustyypit ja niiden uhanalaisuus Suomen luontotyyppien uhanalaisuusarvion (Raunio ym. 2008) mukaan. Jos Isonevan kasvillisuuskartoituksessa mainittu kasvillisuustyypit ei täysin vastaa uhanalaisarvion luontotyyppiä, on suluissa esitetty se luontotyyppi, jota sen tulkittu vastaavan.

Kasvillisuustyypit	Etelä-Suomi	Koko Suomi
Variksenmarjarahkaräme (rahkaräme)	LC	LC
Kanervarahkaräme (rahkaräme)	LC	LC
Isovarpuräme	NT	LC
Sararäme	VU	LC
Sarakorpi	VU	NT
Oligitrofinen lyhytkorsineva (minerotrofinen lyhytkorsineva)	VU	LC
Koivuluhta	VU	NT

<i>Spaghnum</i> -rimpineva (kalvakkaneva)	VU	NT
Ruopparimpineva (rimpineva)	NT	LC
Rimpinevaräme	NT	LC
Lyhytkorsiräme	VU	NT
Karukkokangas	CR	CR

LC = säilyvä (least concern), NT = silmällä pidettävä (near threatened), VU = vaarantunut (vulnerable), CR = äärimmäisen uhanalainen (critically endangered).

Kasvillisuuskartoituksessa on mainittu myös tervaleppä, jonka esiintyminen suolla viittaa usein luonnonsuojelulaissa mainittuihin suojeltaviin tervaleppäkorpiin.

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry pyytää kahden viikon lisäaikaa mahdollisten täydennysten ja täsmennysten jättämiseksi lausuntoon.

Oulussa 1.9.2008 (korjattu 18.9.2008)

Aappo Luukkonen
Puheenjohtaja

Ari-Pekka Auvinen
Suojelutoimikunnan puheenjohtaja
aripekka@aripekka.com